

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวชโรงพยาบาลสวนสราญรมย์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวช และเปรียบเทียบระดับการปรับตัวในการทำงานตามสถานภาพส่วนบุคคล และตำแหน่งงาน ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลและตำแหน่งงานของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 การปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวชโรงพยาบาลสวนสราญรมย์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะปัญหาการปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวชด้านอื่นๆ

โดยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 182 คน ประกอบด้วย พยาบาลวิชาชีพ จำนวน 144 คน และพยาบาลเทคนิค จำนวน 38 คน ใช้การอภิปรายผลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้ค่าสถิติความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมานในการทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ t-test และ F-test โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งหากพบความแตกต่างจะนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ใช้แบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากพยาบาลจิตเวช จำนวน 182 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.8 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีพยาบาลศาสตรหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 79.1 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 69.8 มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 80 สภาพแวดล้อมในการทำงานที่พอใจมากที่สุดคือ พื้นที่อำนวยความสะดวกเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 40.7 และตำแหน่งงานพบว่า ส่วนใหญ่เป็นพยาบาลวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 79.1

การปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวช

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า พยาบาลจิตเวชโรงพยาบาลสวนสราญรมย์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการปรับตัวได้ในการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยระดับการปรับตัวได้ในการทำงานด้านสังคมมีมากกว่าด้านส่วนตัว ซึ่งการปรับตัวทั้งสองด้านต่างก็อยู่ในระดับมากเช่นกัน และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า

(1) การปรับตัวด้านส่วนตัว ประกอบด้วย

1) ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง พบว่า พยาบาลจิตเวชต้องการที่จะเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพตนเองอยู่เสมอมีการปรับตัวได้ในระดับมาก รองลงมาคือเข้าใจและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ และที่ปรับตัวได้ในระดับปานกลางคือไม่มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการทำงาน และชอบทำงานคนเดียวมากกว่าทำงานร่วมกับผู้อื่น

2) การดูแลสุขภาพของตนเอง พบว่า พยาบาลจิตเวชพยายามดูแลสุขภาพให้แข็งแรงพร้อมที่จะดูแลผู้ป่วยมีการปรับตัวได้ในระดับมาก รองลงมาคือรับประทานอาหารได้ตามปกติ และไม่มีอาการท้องผูกหรือท้องเสีย และที่ปรับตัวได้ในระดับปานกลางคือไม่รู้สึกเครียดและกังวลใจเกี่ยวกับงานที่ทำ และไม่มีอาการหลงลืมสิ่งต่างๆ และมักออกกำลังกายเป็นประจำเมื่อว่างจากการปฏิบัติงาน

(2) การปรับตัวด้านสังคม ประกอบด้วย

1) การปรับตัวต่อผู้ป่วย พบว่า ในภาพรวมพยาบาลจิตเวชสามารถปรับตัวได้ในระดับมาก โดยพยาบาลจิตเวชรู้สึกภูมิใจที่ได้มีโอกาสดูแลผู้ป่วยมีระดับการปรับตัวได้มากที่สุด รองลงมาคือเต็มใจให้ความช่วยเหลือเมื่อผู้ป่วยแสดงความต้องการการช่วยเหลือ และมีการพูดคุยและให้กำลังใจกับผู้ป่วยอยู่เสมอ

2) การปรับตัวต่อญาติผู้ป่วย พบว่า ในภาพรวมพยาบาลจิตเวชสามารถปรับตัวได้ในระดับมาก โดยพยาบาลจิตเวชยินดีอธิบายการดำเนินของโรคให้ญาติผู้ป่วยเข้าใจมีระดับการปรับตัวได้มากที่สุด รองลงมาคือยินดีรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากญาติผู้ป่วยด้วยความเต็มใจ และยินดีและเต็มใจชี้แจงขั้นตอนวิธีการบำบัดรักษาโรคให้ญาติผู้ป่วยเข้าใจ

3) การปรับตัวต่อผู้ร่วมงานวิชาชีพเดียวกัน พบว่า ในภาพรวมพยาบาลจิตเวชสามารถปรับตัวได้ในระดับมาก โดยพยาบาลจิตเวชยินดีให้คำแนะนำกับเพื่อนร่วมงานใหม่ๆ ที่เพิ่งเข้ามาปฏิบัติงานมีระดับการปรับตัวได้มากที่สุด รองลงมาคือเปิดโอกาสให้เพื่อนร่วมงานได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ และรู้จักผ่อนหนักผ่อนเบาไม่เอาเปรียบเพื่อนร่วมงาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน

การศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนดสมมติฐานว่า พยาบาลจิตเวชที่มีสถานภาพส่วนบุคคลและตำแหน่งงานแตกต่างกันมีระดับการปรับตัวได้ในการทำงานแตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ระดับการปรับตัวได้ในการทำงานของพยาบาลจิตเวชที่มีอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์

ในการทำงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน และตำแหน่งงานแตกต่างกัน มีระดับการปรับตัวได้ในการทำงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พยาบาลจิตเวชที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีระดับการปรับตัวได้ในการทำงานไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ระดับการปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวช

จากข้อมูลที่ได้จากการวิจัย พบว่า พยาบาลจิตเวชโรงพยาบาลสวนสราญรมย์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีระดับการปรับตัวได้ในการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยการปรับตัวในการทำงานด้านสังคมมีมากกว่าด้านส่วนตัว ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาในระดับปริญญาตรีพยาบาลศาสตร์หรือสูงกว่า และระดับประกาศนียบัตรพยาบาลเทคนิคได้ผ่านการกล่อมเกล่า การฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมาโดยตลอด เมื่อเข้าสู่ระบบการทำงานจึงปรับตัวได้ นอกจากนี้พยาบาลจิตเวชนอกเหนือจากการให้การดูแลผู้ป่วยแล้วยังจะต้องมีส่วนร่วมกับผู้ร่วมงานต่างวิชาชีพในการฟื้นฟูและช่วยเหลือทางจิตใจแก่ผู้ป่วยด้วย ซึ่งการที่จะทำงานให้บรรลุผลตามที่ตั้งเป้าหมายเพื่อให้ผู้ป่วยกลับคืนสู่สังคม เป็นที่ยอมรับและสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมได้นั้น จะต้องมีการฝึกทักษะในการเข้าสังคมให้กับผู้ป่วยด้วย เพื่อช่วยให้ผู้ป่วยสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมจนเป็นที่ยอมรับและทำให้การฝึกทักษะการอยู่ในสังคมของผู้ป่วยมีคุณภาพ จึงอาจส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้มีระดับการปรับตัวได้ในการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังแนวคิดของทอร์พและชมูลเลอร์ (Thorpe and Schmuller, 1965 : 10) ที่เห็นว่าบุคคลที่มีสุขภาพจิตดีคือผู้ที่สามารถทำให้การปรับตัวด้านส่วนตัวและการปรับตัวด้านสังคมอยู่ในลักษณะสมดุลกัน ซึ่งสอดคล้องกับอรัญญา จอดนอก (2544) ได้ทำการศึกษาการปรับตัวของบุคลากรโรงพยาบาลกรุงเทพ และวิมาลา เจริญชัย (2545) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการปรับตัวของผู้ดูแลผู้ที่เป็นโรคจิตเภท ซึ่งทั้ง 2 งานวิจัยดังกล่าว พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีการปรับตัวโดยรวมในระดับดี

เปรียบเทียบระดับการปรับตัวได้ในการทำงานของพยาบาลจิตเวช

จากผลการวิจัย พบว่า การปรับตัวได้ในการทำงานของพยาบาลจิตเวชที่มีอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน และตำแหน่งงาน มีผลต่อระดับการปรับตัวได้ในพยาบาลจิตเวชโรงพยาบาลสวนสราญรมย์ที่นัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านอายุ

พยาบาลจิตเวชโรงพยาบาลสวนสราญรมย์ ที่มีอายุแตกต่างกันมีระดับการปรับตัวได้ในการทำงานแตกต่างกัน ผู้วิจัยพบว่า พยาบาลจิตเวชที่มีอายุสูงกว่า 50 ปี มีระดับการปรับตัวได้

ในการทำงานมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการมีประสบการณ์ในการทำงานสูงกว่า จึงพบกับปัญหาในการปฏิบัติงานและพฤติกรรมแสดงออกของผู้ป่วยในหลายรูปแบบต่างสถานการณ์ ทำให้สามารถแก้ไขความขัดแย้งและตัดสินใจปัญหาต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ในขณะที่เดียวกันพยาบาลจิตเวช ที่อายุต่ำกว่า 50 ปีลงไปยังไม่สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้มีระดับการปรับตัวได้ดีเทียบเท่าพยาบาลอาวุโสจึงส่งผลให้พยาบาลจิตเวชที่มีอายุแตกต่างกันมีระดับการปรับตัวได้ในการทำงานแตกต่างกัน ดังที่ฉวีวรรณ สัตยธรรม (2541 : 21) ได้กล่าวว่า พยาบาลจิตเวชที่มีความรู้ ประสบการณ์ ความอาวุโส และทักษะสูง ซึ่งต้องผ่านการศึกษาหรือการอบรมเฉพาะทางสาขาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช คือผู้มีความรู้ที่ระดับสูงหรือระดับผู้เชี่ยวชาญ (Role of The Clinical Specialist) จะเป็นผู้มีการปรับตัวเพื่อที่จะหาวิธีการจัดการกับสถานการณ์ต่างๆ ได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับอรุณญา จอดนอก (2544) ได้ทำการศึกษาระดับการปรับตัวของบุคลากรโรงพยาบาลกรุงเทพได้กล่าวว่า บุคลากรทางการพยาบาลที่มีอายุต่างกันมีการปรับตัวได้ในการทำงานแตกต่างกัน

ด้านระดับการศึกษา และตำแหน่งงาน

พยาบาลจิตเวชโรงพยาบาลสวนสราญรมย์ ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีระดับการปรับตัวได้ในการทำงานแตกต่างกัน ผู้วิจัยพบว่าพยาบาลจิตเวชที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี พยาบาลศาสตร์หรือสูงกว่า มีระดับการปรับตัวได้ในการทำงานมากกว่าพยาบาลจิตเวชที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรพยาบาลเทคนิค ทั้งนี้เนื่องจากพยาบาลวิชาชีพและพยาบาลเทคนิคจะมีหน้าที่ในการดูแลผู้ป่วยต่างกัน อีกทั้งกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุขได้พิจารณาใช้วุฒิการศึกษาของพยาบาลจิตเวชเป็นเกณฑ์สำคัญเกณฑ์หนึ่งในการพิจารณาปรับเปลี่ยนตำแหน่ง และแม้ว่าโดยศักยภาพส่วนบุคคลพยาบาลทั้งสองระดับจะมีความสามารถในการทำงาน แต่พยาบาลจิตเวชที่สำเร็จการศึกษาสูงกว่าจึงมีโอกาสแสดงความคิดเห็น และได้รับการยอมรับจากผู้บังคับบัญชา มากกว่า ส่งผลให้พยาบาลจิตเวชที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีระดับการปรับตัวได้ในการทำงานแตกต่างกัน ซึ่งเกี่ยวข้องถึงตำแหน่งงาน ผู้วิจัยพบว่าพยาบาลจิตเวชที่มีตำแหน่งงานเป็นพยาบาลวิชาชีพมีระดับการปรับตัวได้ในการทำงานมากกว่าพยาบาลจิตเวชที่มีตำแหน่งงานเป็นพยาบาลเทคนิค ดังที่ฉวีวรรณ สัตยธรรม (2541 : 25) ได้กล่าวว่า พยาบาลวิชาชีพมีหน้าที่ประเมินความต้องการของผู้ป่วย คัดกรองและส่งต่อผู้ป่วยกรณีฉุกเฉิน วางแผนการปฏิบัติการพยาบาล ปฏิบัติการพยาบาลด้วยตนเอง สนทนากับผู้ป่วยเพื่อการบำบัด เป็นผู้นำกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ให้การรักษาตามแผนการรักษา บันทึกพฤติกรรมของผู้ป่วย ประสานงานกับบุคลากรในทีมการรักษา ให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพทางกายและทางจิตใจ จัดสิ่งแวดล้อมเพื่อการรักษา ฯลฯ ในขณะที่พยาบาลเทคนิคมีหน้าที่ความรับผิดชอบรองจากพยาบาลวิชาชีพ แต่ปฏิบัติงานคล้ายคลึงกันภายใต้การควบคุมดูแลของพยาบาลวิชาชีพหรือพยาบาลชำนาญการ เช่น ประเมิน วิเคราะห์ และวินิจฉัยปัญหาทางจิตเวชที่พบบ่อยๆ เพื่อให้การช่วยเหลือเบื้องต้น วางแผนและให้การพยาบาลผู้ป่วย ช่วยปฏิบัติการกิจกรรมการรักษา เป็นผู้ช่วยผู้นำกลุ่มในการจัดกิจกรรมการบำบัดรักษา ฟื้นฟูสภาพ สนทนากับผู้ป่วยเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด ความวิตกกังวล จัดสิ่งแวดล้อมเพื่อการ

รักษา ฯลฯ จึงส่งผลให้พยาบาลจิตเวชที่มีระดับการศึกษาและตำแหน่งงานแตกต่างกันมีระดับการปรับตัวได้ในการทำงานแตกต่างกัน

ด้านประสบการณ์ในการทำงาน

พยาบาลจิตเวชโรงพยาบาลสวนสราญรมย์ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีระดับการปรับตัวได้ในการทำงานแตกต่างกัน ผู้วิจัยพบว่า พยาบาลจิตเวชที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี มีระดับการปรับตัวได้ในการทำงานมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากประสบการณ์ในการทำงานของพยาบาลจิตเวชกำลังอยู่ในช่วงของการจัดระบบการบริหารความรู้ (Knowledge Management : KM) ซึ่งบางครั้งองค์ความรู้ในการดูแลผู้ป่วยยังอยู่อย่างกระจัดกระจาย ขาดการรวบรวมอย่างเป็นระบบและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ในเชิงวิชาการอย่างเป็นรูปธรรมที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นเทคโนโลยีในการดูแลผู้ป่วยจิตเวช อีกทั้งยังขาดการนำสารสนเทศเข้ามาช่วยในการจัดการความรู้ให้ง่ายต่อการเข้าถึง ทำให้บางครั้งในการปฏิบัติงานของพยาบาลจิตเวชก็ต้องอาศัยประสบการณ์ในการตัดสินใจ เช่น กรณีผู้ป่วยหลบหนี กรณีผู้ป่วยมีอาการช็อค หรือกรณีผู้ป่วยแพ้ยาก็เป็นต้น จึงส่งผลให้พยาบาลจิตเวชที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีระดับการปรับตัวได้ในการทำงานแตกต่างกัน ดังแนวคิดของโรเจอร์ส (Rogers Carles W. 1967 : 108) ที่กล่าวว่าประสบการณ์ของแต่ละบุคคลได้รับมีส่วนสำคัญในการกำหนดบุคลิกภาพการปรับตัวของบุคคลให้แตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนจะเข้าใจและรู้จักโลกส่วนตัวของเขาได้ดีที่สุด บุคคลที่ปรับตัวได้คือบุคคลที่เป็นตัวของตัวเองเข้าใจและยอมรับตนเองและผู้อื่น รวมทั้งสามารถรับรู้ประสบการณ์ต่างๆ ตามความเป็นจริง นำประสบการณ์นั้นมาจัดให้สอดคล้องกับโครงสร้างหรือบุคลิกลักษณะของตนได้อย่างไม่ขัดแย้งหรือบิดเบือน และจะมีการรับรู้และความคิดเกี่ยวกับตนเองในทางบวก ส่วนบุคคลที่ปรับตัวไม่ได้นั้น จะมีความขัดแย้งระหว่างความคิดเกี่ยวกับตนกับประสบการณ์ที่เกิดขึ้นมาใหม่อย่างมาก ทำให้เกิดความตึงเครียด วิตกกังวล สับสน ไม่แน่ใจ สูญเสียความเป็นตัวของตัวเองและความคิดเห็นเกี่ยวกับตนจะเป็นไปในทางลบ และยังสอดคล้องกับชิริโบกาและเบเลีย (Chiriboga and Bailey. 1997) ได้ทำการศึกษาความเครียดและการปรับตัวของพยาบาลในโรงพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยลึ้นหวัง ผลการศึกษาพบว่า พยาบาลที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย มีระดับความเครียดสูงและระดับการปรับตัวต่ำ เนื่องจากยังขาดแนวทางในการปฏิบัติงาน

ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน

พยาบาลจิตเวชโรงพยาบาลสวนสราญรมย์ ที่พอใจสภาพแวดล้อมในการทำงานแตกต่างกันมีระดับการปรับตัวได้ในการทำงานแตกต่างกัน ผู้วิจัยพบว่า พยาบาลจิตเวชที่พอใจด้านความสะอาดของโรงพยาบาลมีระดับการปรับตัวได้ในการทำงานมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากโรงพยาบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของการรักษาสภาพแวดล้อมและความสะอาดในโรงพยาบาล ซึ่งมีส่วนช่วยให้ทั้งพยาบาลและผู้ป่วยมีสุขภาพจิตที่ดี จึงถือได้ว่าความสะอาดเป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่สำคัญยิ่งต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพยาบาลจิตเวช ในการต้องร่วมทีมให้การรักษา

ผู้ป่วย โดยมีเป้าหมายเดียวกันคือการคืนผู้ป่วยกลับสู่สังคมอย่างปกติ ได้รับการยอมรับให้อยู่ร่วมสังคมได้ จึงส่งผลให้พยาบาลจิตเวชที่พอใจสภาพแวดล้อมในการทำงานแตกต่างกันมีระดับการปรับตัวได้ในการทำงานแตกต่างกัน ดังแนวคิดของอาร์คอฟ (Arkoff. 1968 : 4) ที่กล่าวว่า การปรับตัวหมายถึง การปะทะสังสรรค์ของบุคคลกับสิ่งแวดล้อม โดยที่แต่ละบุคคลพยายามที่จะบรรลุความต้องการและไปถึงเป้าหมายของตน ในขณะที่เดียวกันบุคคลอยู่ภายใต้ความกดดันจากสภาพแวดล้อมเพื่อให้มีพฤติกรรมในทางที่ถูกต้อง การปรับตัวนำไปสู่การทำงานที่ประสานสัมพันธ์ ระหว่างความต้องการของบุคคลและสิ่งแวดล้อม และยังสอดคล้องกับแนวคิดของอิงลิชและอิงลิช (English and English. 1958 : 14-15) ที่กล่าวว่า การที่บุคคลสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดีย่อมแสดงถึงภาวะปกติของคนส่วนใหญ่ ในทางตรงกันข้ามถ้าไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้หรือปรับได้ไม่ดี บุคคลนั้นจะพบกับปัญหาต่างๆ ซึ่งส่วนมากมักจะเป็นผลมาจากการปรับตัวที่ไม่ดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลจากการปฏิรูประบบสาธารณสุขแห่งชาติ ได้กล่าวถึงสิทธิการได้รับความคุ้มครองในการได้รับบริการสาธารณสุขอย่างปลอดภัย ดังนั้นโรงพยาบาลจึงต้องพัฒนาไปสู่การมีมาตรฐานยิ่งขึ้น พยาบาลจิตเวชจึงต้องมีการปรับตัวได้มากขึ้น การศึกษาการปรับตัวในการทำงานของพยาบาลจิตเวชโรงพยาบาลสวนสราญรมย์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงระดับการปรับตัวได้ในการทำงานของพยาบาลจิตเวช ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการบริหารในการหาทางป้องกัน ปรับปรุง และแก้ไขปัญหา ทำให้เกิดการปรับตัวที่ดียิ่งขึ้น ดังนี้

(1) ควรจะมีการจัดทำกลุ่มสัมพันธ์ให้กับบุคลากรทางการพยาบาลทั้งวิชาชีพเดียวกันและต่างวิชาชีพ เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างผู้ร่วมงานและผู้บังคับบัญชา สร้างทีมบริการที่ดีของแต่ละฝ่ายงาน อันเป็นปัจจัยพื้นฐานในการให้บริการผู้ป่วยจิตเวช

(2) ควรจัดให้มีบริเวณสันทนาการและจัดอุปกรณ์การออกกำลังกายในโรงพยาบาล

(3) ควรมีการให้ความรู้ด้านการระวังรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เช่น อบรมศิลปะการป้องกันตัว ซึ่งพยาบาลจิตเวชทุกคนได้ผ่านการอบรมแล้ว แต่ควรมีการฝึกฝนเป็นประจำ เพื่อความพร้อมในการเผชิญกับพฤติกรรมที่ยากต่อการควบคุมของผู้ป่วย และอบรมการใช้อุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัย เป็นต้น

(4) ควรจัดสัมมนาวิชาการ เพื่อให้ข้อมูล ความรู้ และความเข้าใจที่ตรงกันในเรื่องของการพัฒนาพยาบาลเทคนิคในด้านต่างๆ เช่น การปรับเปลี่ยนตำแหน่งจากพยาบาลเทคนิคเป็นพยาบาลวิชาชีพ เป็นต้น

(5) ควรจัดตั้งชมรม หรือจัดกิจกรรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ญาติผู้ป่วย โดยพยาบาลเป็นผู้นำจะทำให้ญาติผู้ป่วยเข้าใจกฎระเบียบของโรงพยาบาล และขั้นตอนการรักษาโรคมากขึ้น

(6) ควรมีการเปิดโอกาสให้พยาบาลได้แสดงความคิดเห็น เช่น มีกล่องรับความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากพยาบาลทุกเดือน เพื่อประเมินความต้องการ จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาการปรับตัวของพยาบาลได้

(7) ควรมีการสลับเปลี่ยนหมุนเวียนงานระหว่างฝ่ายงาน เพื่อลดความเครียดและความเบื่อหน่ายจากการทำงานที่ซ้ำซาก จำเจ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรมีการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น เช่น ปัญหาและความต้องการของญาติผู้ป่วยจิตเวช สัมพันธภาพของพยาบาลจิตเวชกับเพื่อนร่วมงานต่างวิชาชีพ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของโรงพยาบาล เป็นต้น

(2) ควรศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อการปรับตัวและประสิทธิภาพในการทำงานของพยาบาลจิตเวช เช่น การเข้าเวรปฏิบัติงาน การดูแลผู้ป่วยจิตเวชชาย-หญิง ระบบการบริหารงาน ลักษณะงาน ระยะเวลาในการปรับตัวในสถานการณ์ต่างๆ เป็นต้น